

Srovnání různých přístupů k určení prevalence diabetu 2. typu v ČR

MUDr. Pavel Hroboň, M.S.¹, Magdalena Škodová², Petra Kučová², Jana Votápková²

¹Kabinet veřejného zdravotnictví 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

²Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Prevalenci diabetu je v ČR možno sledovat z dat ÚZIS sestavených na základě hlášení poskytovatelů zdravotních služeb nebo z dat vykazovaných zdravotním pojišťovnám. Tato data obsahují jak diagnózu, tak léky vyzvednuté v lékárně. Zařazení pacienta k určité chronické nemoci na základě spotřeby léčiv umožňuje klasifikace PCG (Pharmacy-based Cost Groups), používaná v ČR od začátku roku 2018 ke zpřesnění přerozdělení vybraného pojistného mezi zdravotními pojišťovnami.

Článek porovnává výsledky určení prevalence diabetu na základě dat reportovaných ÚZIS a zdravotním pojišťovnám (diagnóza a spotřeba léčiv) a diskutuje současné a budoucí výhody i nevýhody jednotlivých přístupů. Vykazování diagnóz v ambulantní oblasti je považováno za nepřesné, na druhou stranu perorální antidiabetika nejsou v ČR zatím užívána všemi pravděpodobně indikovanými pacienty s diabetem 2. typu nebo alespoň ne v dostatečném množství.

Vhodný přístup k určení prevalence diabetu z dat reportovaných zdravotním pojišťovnám nabývá na významu v souvislosti se zřízením Národního diabetologického registru založeného právě na těchto datech a souvisejícím zastavením hlášení počtu ošetřených diabetiků pro ÚZIS.

Klíčová slova: diabetes mellitus 2. typu, diagnóza, farmakoterapie, PCG klasifikace, prevalence.

Comparison of different approaches for estimation of prevalence of type 2 diabetes mellitus in the Czech Republic

Prevalence of type 2 diabetes in the Czech Republic can be estimated from data reported by health care providers either to the statistical office or to health insurers. The latter include both diagnosis and prescribed drugs. Patient classification to a certain chronic condition based on consumption of drugs (Pharmacy-based Cost Groups classification) has been used in the Czech Republic for the purpose of redistribution of collected funds among health insurers since the beginning of 2018. This article compares prevalence of diabetes estimated from statistical data and from data reported to health insurers, and discusses current and future advantages and disadvantages of all methodologies. Diagnoses reporting in outpatient care are considered to be inaccurate, on the other hand peroral antidiabetics do not seem to be prescribed to all indicated patients. The appropriate approach to prevalence estimation from data reported to health insurers is becoming even more important after the creation of National Diabetes Register based on insurance data and the related abatement of direct reporting to the statistical office.

Key words: diagnosis, PCG classification, pharmacotherapy, prevalence, type 2 diabetes mellitus.

Úvod

Diabetes mellitus představuje významnou zdravotní, sociální i ekonomickou zátěž pro současnou společnost (1). Nejvyšší zastoupení v populaci má diabetes mellitus 2. typu – dle International Diabetes Federation (dále IDF) pod něj spadá až 90 % případů (1). V posledních letech lze celosvětově zaznamenat růst výskytu diabetu 2. typu a do

budoucná se předpokládá jeho další nárůst. Tento jev lze vysvětlit růstem populace, jejím stárnutím a také změnami v životním stylu. Léčba onemocnění s sebou nese vysoké náklady (2), obzvláště vzhledem k jeho četným a závažným zdravotním komplikacím. Pro optimalizaci poskytované zdravotní péče, odhad potřeby kapacit i nákladů v ČR je nezbytné se zabývat otázkou prevalence diabetu 2. typu v ČR.

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

MUDr. Pavel Hroboň, M.S., hrobon@advanceinstitute.cz

Kabinet veřejného zdravotnictví 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Cit. zkr: Vnitř Lék 2020; 66(2): e33–e37

Článek přijat redakcí: 29. 1. 2020

Článek přijat po recenzích k publikaci: 30. 6. 2020